TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta .$5.50.. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta.$1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta......$8.50 Kuusi kuukautta......$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year..........$5.50 Three Months........$1.60
Six Months.........$3.00 One Month.......... .60

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset $3 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (paikkakunta-uutisilmotukset) $1.20 senttiä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 pointin kirjasimiin. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

No. 106

PERJANTAINA, TOUKOK. 6—FRIDAY, MAY 6TH

1921.—NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIV

PUOLAN KAPINALLISET JYRKKINÄ

Uhkaavat hinnalla millä hyvänsä pitää Ylä-Sleesian huostassaan

OPPELN, toukok. 6 p. — Liittovaltojen komissioni on ilmottanut täällä oleville Saksan edustajille, että sillä ei ole mitään sitä vastaan jos järjestetään 3000 miestä käsittävä siviilipoliisikunta Ylä-Sleesian saksalaisista antamaan apua ententen joukoille, jotka Korfantyn kapinalliset ovat pakottaneet perääntymään.

VARSOVA, toukok. 6 p. — Tänne tulleet tiedot kertovat, että noin 100,000 kaivostyöläistä on liittynyt lakkoon, joka alkoi lauantaina Ylä-Sleesiassa protestiksi sitä vastaan kun ententen komissionin tiedotettiin suositelleen annettavaksi Puolalle vain kaksi teollista aluetta Ylä-Sleesiasta. Järjestönsä välityksellä, johon kuuluu noin 300,000 työläistä, kaivostyöläiset ovat lähettäneet sähköteitse Englannin pääministerille Lloyd-Georgelle protestin, ilmaisten vaatimuksensa Ylä-Sleesian teollisen keskuksen liitettäväksi Puolaan.

Kaikki työläiset Ylä-Sleesiassa kannattavat Adalbert Korfantya (entinen Puolan kansanäänestyskomissioneri), joka johtaa kapinallisia puolalaisia, kerrotaan tänne tulleessa tiedonannossa. Seurauksena tästä Puolan työministeri Jamkowski on eronnut.

Kapinallisten johtaja Korfanty on antanut julistuksen, jossa ilmottaa nimittäneensä Novina Dollivanin kapinallisten joukkojen ylikomentajaksi. Dolliva on myöskin antanut julistuksen, jossa sanoo: "Me emme milloinkaan luovuta maatamme. Me emme milloinkaan suostu siihen, että meitä edelleen saksalaistutetaan tai että meidät erotettaisiin vapaasta Puolasta ja pakotettaisiin poistumaan tilukoistamme. Me emme saaneet oikeuksiamme rauhallisella kansanäänestyksellä ja niin meidän oli turvauduttava väkivaltaan. Olkaa valmiit puolustamaan maatanne viimeiseen veripisaraanne saakka. Riisukaa aseista saksalaiset sotilaat, mutta olkaa suvaitsevaisia rauhallisia saksalaisia asukkaita kohtaan."

Puolalaiset kapinalliset ovat jo vallanneet Tarnowitzin, Königshytten, Kattowitzin, Robnikin, Ratiborin, Beuthenin ja Lublitizin ja jotkut joukko-osastonsa ovat saapuneet Oder-joen varrelle.

BERLIINI, toukok. 6 p. — Saksalaisten lehtien tietämän mukaan puolalaisten kapinallisten luku Ylä-Sleesiassa nousee 50,000:een. Tageblatt kertoo Korfantyn sanoneen: "Hinnalla millä hyvänsä me puistamme pois niskoiltamme saksalais-preussilaisen ikeen. Mikään voima maailmassa ei voi estää meitä sitä tekemästä."

Vetoavat Yhdysvaltain naisiin.

WASHINGTON, toukok. 6 p. Eilen saapui tänne Ylä-Sleesian puolalaisten naisten Yhdysvaltain naisille osoittama vetoomus, jossa sanotaan, että puolalaiset kapinalliset eivät milloinkaan salli itseään myytävän kuten myydään Ylä-Sleesian hiiltä ja rautaa, joista kansainvälinen intriizi ja diplomatia taistelevat. Vetoomuksessa, jonka on allekirjoittanut Ylä-Sleesian puolalaisten naisten yhdistyksen liitto, pyydetään Yhdysvaltain naisilta moraalista tukea kapinallisille.

Englantilaisen kansanäänestyskomissionerin ovat puolalaiset pakottaneet eroamaan.

KREIKKAA JA TURKKIA VAROTETAAN.

KONSTANTINOPOLI, toukok. 5 p. — Liittovaltain ylikomissiooni on ilmottanut sekä Kreikan että Turkin hallitukselle, että niiden on "kunnioitettava" Konstantinopolin sekä Aigean ja Mustan meren välisten salmien puolueettomuutta. Kreikalle on samalla ilmoitettu, että sillä ei ole oikeutta tarkastaa tai millään tavalla kontrolloida liittolaismaiden kauppalaivoja.

BUDABEST, toukok. 5 p. — Täällä vangittiin äsken joukko henkilöitä, sentähden, että he olivat laulaneet, viheltäneet ja hyräilleet kiellettyä "Internationalea", kommunistien taistelulaulua. Heidät pelasti rangaistuksesta eräs sielullisten ilmiöiden erikoistuntija, joka oikeudessa todisti, että Unkarissa perustetun työväenliikkeen toisen vuosijuhlan vietto oli herättänyt heihin itsetiedottomasti palauttamaan mieleen menneisyyden.

Myrsky aiheuttanut vahinkoa itärannikolla

NEW YORK, 5 p. toukok. — Ankara rajuilma raivosi viime yönä Atlantin rannikolla, aiheuttaen yksin New Yorkissa noin miljoonan dollarin vahingon. Laivoja ajautui rantaan, sähkölangat, paalut ja kyltit irtaantuivat tuulessa, joka puhalsi 75 mailin nopeudella. Suur New Yorkissa loukkaantui usea henkilö tuulen lennättämistä esineistä.

Työttömät veteraanit pitivät katukulkueen

SAN FRANCISCO, CAL., 5 p. toukok. — Sodan aikana pidetyt kulkueet muistuivat tänään mieleen, kun entiset sotilaat pitivät työttömien kulkueen. Veteraanit kantoivat Amerikanlippua sekä suurta taulua johon oli kirjotettu: "Me vaadimme työtä, emmekä armeliaisuutta — Työttömät sotilaat." Kulkueen jälkeen pidettiin joukkokokous. Noin 300 veteraania oli kulkueessa.

POSTISOPIMUS NEUVOSTO-VENÄJÄN JA VIRON VÄLILLÄ.

TALLINNA, toukok. 5 p. — Viron eduskunta on kolmannessa lukemisessa ratifioinut Neuvosto-Venäjän ja Viron välisen postisopimuksen.

Taistelu Irlannissa

GLASGOW, Skotlanti, toukok. 5 p. — Joukko asestettuja miehiä teki eilen täällä Cathedral-torilla väijyksistä hyökkäyksen patrulliautoa vastaan ja tappoi poliisitarkastaja Johnstonen. Autolla oltiin viemässä sinn feiniläisiä vankilaan kärsimään heille oikeudessa tuomittua rangaistusta. Miesten hyökättyä autoa vastaan sen ajuri pani koneiston käymään täydellä voimalla ja auto läksi kiitämään niin nopeasti, että hyökkääjien yritys vapauttaa vangit raukesi tyhjiin.

DUBLIN, Irlanti, toukok. 5 p. — Lähellä Rathmorea, Kerry-kauntissa, sinn feiniläiset eilen tekivät väijyksistä hyökkäyksen yhtä kersanttia ja kahdeksaa konstaapelia vastaan surmaten heidät kaikki, paitsi yhtä konstaapelia, joka pääsi pakenemaan haavottumattomana.

Neljä poliisia kaatui ja kaksi haavottui Tourmakeadyssä käydyssä taistelussa.

Cameron-tammen puolustaja vapautetaan

MADISON, WIS., 4 p. toukok. — Kuvernööri Blair on luvannut armahduksen John Dietzille, "Cameron-tammen puolustajalle", joka palveli 20-vuoden tuomiota Wisconsinin valtiovankilassa. Kuvernööri antoi lupauksensa Dietzin vaimolle, joka neljän lapsensa keralla kävi kuvernöörin puheilla.

John Dietz on palvellut tuomiostaan jo kymmenen vuotta. Hän tuli kuuluisaksi taistelussaan Chippewa Lumber & Boom yhtiötä vastaan, joka oli tammennut Dietzin maan läpi juoksevan joen. Kun yhtiö aikoi korjata särkynyttä tammea, asettui Dietz ase kädessä puolustamaan omaisuuttaan. Kun deputy-sheriffi saapui karkottamaan Dietziä paikalta yhtiön hankkiman tuomioistuimen päätöksen nojalla, syntyi Dietzin kanssa taistelu, ja väitetään yhden deputeista saaneen surmansa. Dietz tuomittiin murhasta. Jälkeenpäin on väitetty että deputy-sheriffi ainoastaan haavottui ja että hän on elossa vielä tänä päivänä.

Siveettömyys nyt varmaankin lähtee

CHICAGO, — Räikeät sänkykamarikohtaukset, sukkanauhanäytännöt, paljaat sääret, paljas selkä, ruokottomuus, räävittömyys ja kaikenkaltainen siivottomuus — kaikki nämä tulevat nyt karkotetuksi Amerikan näyttämöiltä, jos vaan Drama League nimisen seuran päätös voidaan toteuttaa. Seura on näin päättänyt pennsylvanialaisen Chester B. Storeyn suosituksesta.

"Pittsburg kivihiilisavussaan on kuin lumivalkoinen karitsa verrattuna Amerikan näyttämöjen ruokottomuuteen," selittää Storey. "Ehkä sotaleteen." selittää Storey. "Ehkä sotaleikottomuus on aiheuttanut tällaisen taantumuksen. Drama Leaguen johdolla tarvitaan näyttämöilläkin 'takaisin normalisuuteen palaamista.'"

Amerikan näyttämöillä harrastetaan sensuaalista sensatsioonia, tarjotaan ainoastaan "silmänruokaa" ja kiihotinta sen sijaan että palveltaisiin hengen ja järjen vaatimuksia, selittää Storey ja tuskin voidaan sanoa hänen liiottelevan.

UHKAVAATIM. LÄHETETTY SAKSALLE

Saksan vastattava "joo" tai "ei" viimeistään tämän kuun 12 päivänä

LONTOO, toukok. 6 p. — Liittovaltojen ultimaattumissa, joka Saksalle lähetettiin eilen, vaaditaan sitä antamaan suora vastaus viimeistään toukokuun 12 p:nä kysymykseen, etäyttääkö se vielä täyttämättä olevat Versaillesin sopimuksessa määritellyt sitoumuksensa, ensisijassa liittovalloille sotakorvauksen suorittamista koskevan sitomuksen. Ultimaattumissa ilmotetaan, että jollei Saksa vaatimukseen myönny, niin liittolaiset valtaavat Ruhrin alueen toukok. 12 p:nä ja samalla ryhtyvät muihin militaristisiin toimenpiteisiin Saksaa vastaan.

Ministeripula Saksassa.

BERLIINI, toukok. 5 p. — Presidentti Ebert eilen piti neuvotteluja valtiopäivillä kokoomusblokin muodostavien puolueiden edustajien kanssa tarkotuksella löytää mies, joka suostuisi muodostamaan uuden ministeristön. Tänään oli täällä puhetta, että ulkoministerin salkku uudessa kabinetissa tullaan antamaan joko Ranskan-ambassadöörille W. Mayerille taikka Englannin-ambassadöörille St. Mamerille. Pääministeri Febrenbachin kabinetti presidentti Ebertin pyyntöä noudattaen edelleen hoitaa valtion asioita.

Virallinen tieto ministeristön mudollisesta eroamisesta saapui Berliinin lehtien toimituksiin odottamatta myöhään eilen illalla. Tiedonannossa lyhyesti sanotaan, että ministeristön eroaminen oli loogillinen tulos tilanteessa, jonka sai aikaan Washingtonista saapunut vastaus.

WASHINGTON, toukok. 6 p. — Presidentti Hardingilla oli eilen illalla edessään liittovaltojen nootti, jossa Yhdysvaltain hallitusta kehotetaan lähettämään edustajia ylimpään neuvostoon, korvauskomissioniin ja ambassadöörien neuvostoon. Hänen otaksutaan ottavan kysymyksen esille kabinetin kokouksessa tänään.

1,695 häätökäskyä annettu Chicagossa

CHICAGO, 4 p. toukok. — Lähes parituhatta vuokralaista kieltäytyi muuttamasta taloa toukokuun ensimäisenä päivänä, saatuaan muuttokäskyn kieltäytymisestään suorittaa korotettuja vuokramaksuja.

Talonisännät ovat hankkineet kaikkiaan 1695 häätökäskyä. Monet vuokralaiset ovat päättäneet varustaa asuntonsa barrikaadeilla estääkseen viranomaisia toimittamasta häätöä.

Venäjän ja ulkovaltojen suhteet

Venäjän ja Latvian rautatiesopimus

RIIKA. — Latvian ja Venäjän välinen rautatiesopimus sisältää seuraavat erikoissopimukset: 1) välitöntä matkustaja- ja tavaraliikennettä koskevan sopimuksen, 2) määräyksiä valtuuskunnasta, joka on asetettava harkitsemaan rautatiesopimuksen eri pykälien sovelluttamista, 3) määräyksiä kummankin sopimuspuolen oikeuksista ja velvollisuuksista välittömän matkustaja- ja tavaraliikenteen järjestämisessä, 4) rautatievaunujen käyttämistä ja vaihtamista koskevan sopimuksen, sekä 5) Rilupen raja-aseman käyttämistä koskevan alustavan sopimuksen.

BERLIINI, — Saksan ja Venäjän konsulaarisopimus valmistuu ihan lähimmässä tulevaisuudessa. Saksan kansalaisille myönnetyt oikeudet pysytetään. Suuret teollisuusryhmät kuten Stinnes ja Thyssen liitto ovat oston kautta hankkineet itselleen suuria metsä- kivihiili- y. m. konsessioneja Siperiassa.

VENÄLÄISTEN SOTILAITTEN PALAUTTAMINEN RANSKASTA.

Ranskan hallitus on Pietarin "Pravdan" mukaan vastannut Tshitsherin vastalausenoottiin venäläisten väkivaltaisen Ranskassa pitämisen johdosta, että Ranskassa on nykyään ainoastaan 70 sairasta venäläistä sotamiestä, jotka lähetetään parannuttuaan viipymättä kotimaahansa, jota paitsi on vielä 50 sellaista, jotka ovat pyytäneet ja saaneet oikeuden asua Ranskan alueella. Näistä on jotkut myöhemmin muuttaneet mieltään ja ilmoittaneet haluavansa palata Venäjälle. Ranskan hallitus ilmoittaa, että näillä samoin kuin kaikilla muillakin sitä haluavilla on täysi vapaus palata milloin tahansa kotimaahansa.

Koko Yhdysvaltain sotalaivosto tulee Länsirannikolle

WASHINGTON, 4 p. toukok. — Koko Amerikan sotalaivasto, lisäsotalaivoineen ja apulaivoineen, tulee siirtymään seuraavan neljän kuukauden aikana Tyynenmeren rannikolle.

Tämmöisen lausunnon on antanut yksi hallituksen korkeampia laivastovirkailijoita ja hänen lausuntoaan pidetään pätevänä.

Koska laivaston keskittäminen länsirannikolle tapahtuu, siitä ei ole sen varmempaa tietoa kuin että se tapahtuu asteettain kesän kuluessa ja että koko laivasto on sijoitettu Tyyneelle merelle niihin aikoihin kun presidentti Harding tekee lupaamansa matkan Alaskaan ja Tyynenmeren rannikkokaupunkeihin. Puhutaanpa, että presidentti tulee olemaan läsnä suuressa laivastokatselmuksessa.

Tämän aijotun matkan johdosta senaattori Poindexter ajaa tarmolla läpi vaatimustaan, että laivastolle myönnettävä $326,000,000 määräraha, joka hyväksyttiin kongressin alahuoneessa, lisättäisiin vielä sadallatuhannella dollarilla.

Alotteisiin sanotaan myös ryhdytyn Tyynenmeren laivastoasemien laajentamiseksi ja uusien rakentamiseksi ilmailukoneita varten.

Joidenkin huhujen mukaan sanotaan tällä manööverillä olevan yhteyttä äskeisen noottien vaihdon kanssa Yhdysvaltain ja Japanin hallitusten välillä.

Juutalaiset liittyvät kommunistipuolueeseen Venäjällä

MOSKOVA, toukok. — "Bundin", juutalaisten työväenjärjestön, ylimääräisessä yleisvenäläisessä kongressissa oli 39 järjestöä neuvostovallan kaikista osista, paitsi nuorisoliittoa, edustettuina. Myöskin "Bundin" Liettuassa olevien 12 järjestön edustajat ja samoin "Bundin" Puolan keskuskomitean edustajat olivat läsnä. Kaikkiaan otti kongressiin osaa 73 edustajaa, joilla oli valta ottaa osaa päätöksiin ja 45 neuvottelevaa. Enemmistön nimessä, joka vaati "Bundin" välitöntä liittymistä Venäjän kommunistiseen puolueeseen kommunistisen internationalen erikoisen komissionin laatimien vaatimusten perustalla, esitti Wainstein selostuksen "Bundin" liittymiskysymyksen Venäjän kommunistiseen puolueeseen.

Vähemmistön nimessä, joka aikoi vedota kommunistisen internationalen kolmanteen kongressiin, puhui Porcl. 47 äänellä 29 vastaan päätettiin hyväksyä kommunististisen, internationalen ehdotus. Vähemmistö ilmotti tahtovansa alistua enemmistön päätökseen ja kehoitti julistuksessa kaikille kannattajillensa seurata sen esimerkkiä. Kongressi ilmaisi vakaumuksensa että juuutalaisten työläisten tulee liittyä vallankumoustaistelukokemuksinensa ja luomiskykyinensä kansainvälisen köyhälistön ainoan tosijohtajan, Venäjän kommunistisen puolueen riveihin.

Japanilainen sotilasjuna yritetty tuhota

TOKIO, toukok. 5 p. — Täkäläiset lehdet tietävät kertoa, että lähellä Harbinia, Siperiassa, on yritetty tuhota japanilainen sotilasjuna heittämällä pommeja sitä kohti. Junassa oli Shizuokan rykmentin sotilaita jotka olivat matkalla Mandshuriaan ottamaan sieltä pois tuotavien sotilaiden paikan. Luutnantti Koshima ja kaksi sotilasta saivat pommien räjähtäessä surmansa ja jotkut sotilaat haavoittuivat.

LEPPÄKERTUT LEHTITÄIN HÄVITTÄJINÄ.

Oregonin maanviljelysopiston entomologisen osaston laboratorioon on hankittu 13,000 leppäkerttua (turilaan sukuun kuuluva kovakuoriainen) tarkoituksella tehdä kokeiluja niiden avulla lehtitäiden hävittämisessä. Hyönteiset on kerätty lähellä olevilta korkeilta kukkuloilta talvimajoiltaan ja niillä koetetaan hävittää lehtitäit maanviljeysopiston vetshi-peloilta. Leppäkertut kuuluvat olevan lehtitäin luonnollisia vihollisia.

Opiston kokeiluasemalla tutkitaan hartaasti kasvimaailmalle haitallisten hyönteisten ja niiden luonnollisten vihollisten suhteita. Toivotaan tämän tieteen kehittämisen kautta löydettävän tehokkaita menetelmiä vahingollisten hyönteisten hävittämiseksi. Eräät hyönteislajit, kuten leppäkertut, ovat viljelyksille kokonaan vahingottomat, hävittäen etupäässä toisia hyönteisiä.

YHDYSVALTAIN TALOUSELÄMÄ KAAOSTILASSA

Työttömyys lisääntyy; säästöt vähentyneet ja velkojen periminen vaikeaa

NEW YORK, 5 p. toukok. — Krediittimiesten Kansallinen Liitto antoi tänään raportin, jossa todetaan maan teollisuuselämän olevan yhä kaaostilassa, samalla kun työttömyys yhä lisääntyy.

Raportissa esitetään lyhennettynä seuraavat seikat:

"Ennustettu teollisuuden vilkastuminen keväällä ei ole toteutunut, muutamia harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, jotka ensimäisenä alkoivat sodan jälkeisen selvittelyn.

"Työttömyys on yhä lisääntymässä, vaikka suotuisa vuodenaika on asemaa jossain määrin huojentanut.

"Talletuksissa, jotka tätä ennen olivat lisääntyneet, on tapahtunut huomattava putous.

"Velkojen periminen on edelleen vaivaloista; velkojen ja pankkilainojen likvideeraus (selvitys) tapahtuu hitaasti. Muutamat suuret liikehuoneet pyytävät jatkettua maksuaikaa ja tarjoavat velkakirjoja maksettaviksi langenneista laskuista.

"Sopusoinnussa lamaantuneen talouselämän kanssa, pankkien tasotus numerot ovat pienentyneet.

"Pyritään harjottamaan liikettä mahdollisimman pienillä varastoilla.

"Asuntopula on vielä kokonaan ratkaisematta.

"Etelään nähden maassa vallitseva taloudellinen tila vallitsee siellä räikeämpänä. Puuvillamyllyt käyvät puolta-aikaa ja suuria varastoja tuotteita on kasaantunut odottamaan peruutettujen tilausten uudistamista.

"Tyynenmeren rannikko kärsii kanuttimo- ja puutavarateollisuudessa harjotetun keinottelun takia."

Cantu jälleen "vallankumousliikkeessä"

SAN DIEGO, CAL., 5 p. toukok. — Toukokuun 5 päivänä, joka on Mexicon itsenäisyyden vuosipäivä, alkoi surkeankuuluisa seikkailija Estaban Cantu uuden "vallankumousliikkeen" Ala-Californiassa. Cantun joukot valtasivat La Puertan kaupungin, 45 mailia etelään San Diegosta.

90 alkuasukasta kaatunut taisteluissa Filippiineillä

MANILA, toukok. 5 p. — Yhdeksän kymmentä alkuasukasta, niiden joukossa fanaattinen uskovaisten johtaja Maharajah Untonga, sai surmansa konstaapelien ja alkuasukasten välisessä kiivaassa taistelussa lähellä Taglibia, Sulun saarella, viime sunnuntaina, mikäli tänne tulleet tiedot kertovat. Taglibi on noin 500 mailin päässä täältä.

Konstaapelien hyökkäyksen alkuasukkaita vastaan aiheuttivat alkuasukkaat murhaamalla lauantaina luutnantti D. Velasquesin ja kolme konstaapelia. Tihutyönsä tehtyään alkuasukkaat pakenivat, mutta konstaapelit läksivät ajamaan heitä takaa ja saavuttivat heidät lähellä Taglibia. Taistelussa tulivat jokseenkin kaikki joukkueeseen kuuluvat alkuasukkaat tapetuksi. Kontaapeleista vain yksi haavoittui.

Täällä ei tiedetä syytä, miksi alkuasukkaat ensin hyökkäsivät konstaapeleja vastaan.

"PÄÄSIÄISHERKUT" MENIVÄT SIVU SUUN.

Omituinen räjähdys sattui Tukholmassa ensimäistä pääsiäispäivää vasten yöllä. Tukholman "Social Demokraten" kertoo näet, että mainittuna yönä räjähti eräässä rakennuksessa viinapannu sillä seurauksella, että akkunoita ja ovia lensi säpäleiksi ja koko rakennus oli vähällä joutua tulen uhriksi, jollei paikalle rientänyt palokunta olisi ehtinyt sammuttaa paloa alkuunsa. Eräässä asunnossa, joka sijaitsi kysymyksessä olevassa rakennuksessa, valmistettiin pääsiäisviinoja, mutta henkilö, joka valvoi valmistusta, sattui torkahtamaan, jolloin viinapannussa sattui joku häiriö, joka aiheutti räjähdyksen ylläkerrotulla seurauksella. Räjähdys oli niin voimakas, että ympäristöllä asuvat kaikki heräsivät yöunestaan. Saiko viinapannua vartioiva henkilö mitään erityisiä vaurioita, sitä ei lehti mainitse. Poliisi on pidättänyt neljä henkilöä, jotka ovat syylliset tähän "pääsiäisherkkujen" valmistukseen, joka päättyi näin onnettomalla tavalla kieltolain ystävien sanomattomaksi riemuksi.

Esittää senaatin tutkintoa vaateteollisuud.

WASHINGTON, D. C., 4 p. toukok. Senaattori Borahin tänään senaatissa esittämässä päätöslauseessa vaaditaan tutkimuksen toimeenpanemista vaatetusteollisuudessa. Tutkimus tulisi toimitettavaksi yleensä vaatetusteollisuudessa ja kaupassa. Esitys olisi laajakantoisempi kuin senaattori Mosesin suosittama, jossa yksinomaan vaaditaan työläisten ja eritoten Amalgamated Clothing Workers järjestön radikaalisten "tendenssien" tutkimista.

Borahin päätöslauseen mukaan tutkittaisiin ei ainoastaan teollisuusoloja ja työsuhteita, vaan myöskin hintoja ja voittoja vaatetusliikkeessä tehtailijasta alkaen vähittäiskauppiaisiin saakka.

Samalla tutkittaisiin Amalgamated järjestöä ja sen "suhteita, jos niitä on olemassa poliittisiin ja puolipoliittisiin järjestöihin."

Puolueettomuuden osotukseksi ja noin niinkuin silmienpeitteeksi suositetaan myös vaatetustehtailijain järjestöjen tutkimista ja näiden suhteita "avoimen pajan taisteluun."

Kaikki tämä tohina johtuu kauppakomissionin todistuksesta, että vaatekauppiaat pitävät hintoja ennallaan, harjottaen suunnatonta kiskomista. Presidentti Harding moitti vähittäismyyjien harjottamaa voittoilua ja vaati tutkinnon toimittamista kongressille pitämässään puheessa.

Työl. toimivat Idässä

MOSKOVA, toukok. — Idän kansojen toimintakomitean jäsen Pavlovitsh, joka näinä päivinä on saapunut Moskovaan Bakusta, on antanut seuraavia tietoja Turkin kommunistisen puolueen toiminnasta ja propagandakomitean viimeisestä konferenssista.

"Kongressiin oli saapunut Aserbeidshanin kommunistisen puolueen edustaja Narimanov, Turkin kommunistien ulkolaisen toimiston puheenjohtaja Izmail Sshaki ja koko joukko Aasian vallankumouksellisten puolueiden edustajia. Osottautui välttämättömäksi järjestää Bakussa kokoontuvan toiminta- ja propagandakomitean ohella kaksi uutta toimistoa, Tashkentin ja Keski-Aasian. Päätettiin lähettää edustajistoja Persiaan ja Turkkiin. Turkin kommunistisen puolueen johdossa on eräs Izmail Sshakin ja Zubsshin johtama ryhmä, joka julkaisee "Uusi Maailma"-nimistä lehteä. Turkin kielellä on julkaistu koko joukko lentolehtiä. Tämän puolueen ohella toimii n. s. "kommunistinen Angora-ryhmä." Tämän puolueen johtajan, Maihun Asarin puheista ja artikkeleista ilmenee, että Angora-puolue on vain väline nuorturkkilaisille. Tämän puolueen jäsenet vainoavat aktiivisia kommunisteja. Viimeisten tietojen mukaan ovat angoralaiset vanginneet Turkin kommunistisen puolueen johtajan Zubschin.

Etuilijain lehdet taas laskeneet luikuria

MOSKOVA, — Kapitalististen lehtien kertomukset, että Kronstadtin kapinaa kukistamassa olivat kiinalaiset pataljoonat on kokonaan perää vailla, vaan kukisti edellä sanotun kapinan punanen armeija ilman yhdenkään kiinalaisen sotilaan ollessa siinä. Tämän lisäksi olkoon mainittu, että tätä nykyä ei ole ainoatakaan kiinalaista sotilasta koko punasessa armeijassa.

V. 1917, eli siis neuvostojärjestelmän alkuajoilla oli puna-armeijassa joitakin kiinalaisia sotilaita, jotka olivat tsaarin aikoina kuljetettu Venäjälle työhön, ja olivat nämä sittemmin yhtyneet vapaaehtoisina armeijaan. Myöhemmin ovat he lähteneet kotiaan.

Samoin kertomukset saksalaisten upseerien palvelemisesta punasessa armeijassa on kokonaan perää vailla. Juttu lienee aiheutunut siitä, että puna-armeijassa oli divisioonakenraali Blusher, jolla on tyypillinen saksalainen nimi, mutta joka itse asiassa on venäläinen työmies, kertoo Ruotsin Politiken.

PALJON TYÖTTÖMIÄ NORJASSAKIN.

KRISTIANIA, toukok. 5 p. — "Sosial-Demokratenin" mukaan ilmottautui yhden viikon ajalla äskettäin Kristianian työvälitystoimistoon käsityön, teollisuuden ja yleisten töiden aloilla kaikkiaan 2,549 työnetsijää 111 avoimeen paikkaan, kauppa- ja kontorialalle 230 hakijaa 21 avoimeksi julistettuun paikkaan ja meriliikkeen alalla 427 hakijaa 44 avoimeen paikkaan. Nämä numerot puhuvat puolestaan kyllin selvää kieltä, kuinka huutava työttömyys nykyään vallitsee Norjan pääkaupungissa.

MERIMIESTEN LAKOSSA TAAS NEUVOTELTU

Koneenkäyttäjien virkailijat kutsuttu taas erikoisneuvotteluihin hallit. kanssa

WASHINGTON, 5 p. toukok. — Amiraali Benson, merilähetysneuvoston puheenjohtaja, ja koneenkäyttäjien järjestön virkailijat neuvottelivat taas tänään työsihteeri Davisin virastossa. Laivanomistajien yhdistyksen edustajat eivät olleet läsnä, mutta heille annettiin asianmenosta tietoja puhelimella.

Tämän neuvottelun johdosta arvellaan tilanteen taas näyttävän "toivorikkaammalta". Neuvottelujen kulusta ei annettu haastattelijoille tietoja, mutta asiat kai olivat menneet hyvin päin, koska herrat "hymyilivät poistuessaan neuvotteluista."

Neuvottelujen alkaessa kävi sihteeri Davis Valkosessa Talossa. Sitten hän sulkeutui huoneeseensa tunnin ajaksi amiraali Bensonin seurassa, jonka jälkeen merikoneenkäyttäjien edustajat kutsuttiin sisälle. Se seikka, että toisten merimiesjärjestöjen edustajat eivät olleet läsnä, osottaa että neuvotteluja käydään ainoastaan merikoneenkäyttäjienvirkailijain kanssa.

Hoover ja kiinalaiset merimiehet.

Sen johdosta, että Tyynenmeren rannikon sanomalehdissä on kerrottu Hooverin suosittaneen sellaista merimieslain tulkintaa, että kiinalaisten merimiesten sallitaan palvella amerikalaisissa laivoissa, on Hoover nyt antanut lausunnon kieltäen suosittaneensa noin jyrkkää tulkintaa, mutta hän kuitenkin suosittaa, että "tarkisteltaisiin uudelleen edellisen (Wilsonin) hallituksen merimieslain tulkinnat." Niinkuin tiedetään, on merimieslain mukaan kielentaitamattomien merimiesten palveluksessa pitäminen, asetus tarottaen erikoisesti kiinalaisia, kielletty. Ainakin tällainen tulkinta on laille ennemmin annettu.

Baltimoressa pelätään rettelöitä.

ANNAPOLIS, MD., 5 p. toukok. — Kolme sukellusveneidenhävittäjää on täällä laitettu lähtövalmiiksi purjehtimaan Baltimoreen mahdollisten rettelöiden varalle. Määräys annettiin Washingtonista laivastohallinnolta. Kunkin laivan kannelle asetettiin kuularuisku.

Lakko Los Angelesissa.

LOS ANGELES, CAL., 5 p. toukok. — Kolme laivaa jäi tänään Los Angelesin satamaan, kun miehistöt poistuivat ja yhtyivät lakkolaisiin.

Hinaajamiehet lakkoon.

GALVESTON, TEXAS, 5 p. toukok. — Hinaaja-alusten miehille tuli tänään päämajasta New Yorkista määräys kieltäytyä avustamasta lakonalaisia laivoja satamissa.

Tuotannon nopeistuttaminen Venäjällä

LONTOO, toukok. 6 p. — Lontoon Daily Heraldin Moskovan kirjeenvaihtaja, H. J. Alsber, sähköttää lehdelleen huhtik. 8 p. seuraavaa:

Kansankomissarien neuvosto on päätöksellään poistanut kaikki rajat sen suhteen kuinka paljon lisäpalkkaa tehdastyöläinen voi ansaita parantamalla työtään tai lisäämällä tuotantoa kappaletyöksi.

Neuvostohallitus yrittää kiihoittaa tuotantoa sillä, että tekee työläisille mahdolliseksi ansaita yli alimman toimeentulopalkan lisäämällä työnopeuttaan ja parantamalla työtään.

Kansankomissarien neuvosto on myös antanut dekretin jonka mukaan kansalaiset kullakin paikkakunnalla saavat kuulua vain yhteen osuustoiminnalliseen yhdistykseen, jotka jaetaan pienimpiin osiin alueiden tai ammattien perusteella.

Kaikilla ryhmillä on oleva oikeus hankkia osuuskuntien kautta kaikenkaltaisia tuotteita rahaa tai tavaraa vastaan.

Osuuskunnilla on myös oikeus vaihtaa tai ostaa ylijääneet maanviljelystuotteet ja pikkuteollisuuden tuotteet.

Hallitus on myös jättänyt osuuskunnille teollisuustuotteiden keräämisen ja vaihtamisen.

"Mahovik" kertoo: Kaukaisen Idän tasavallan alueella on varastettu yli 120,000 puutaa teetä, jonka hinta Tshitassa ei kohoa yli 50 neuvostoruplaa naulalta. Nykyinen taloudellinen kriisi Kiinassa johtuu osittain siitä, ettei se voi kulettaa kiinalaista teetä Venäjälle. Eräs Neuvosto-Venäjän edustaja on lähtenyt kaukaisen idän tasavaltaan pannakseen käyntiin teekaupan.